

LERUMS KOMMUN
kommun@lerum.se

2023-03-30

1 (19)

Dnr- SI 2022:11026

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Aspenässkolan 1 i Lerums kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Aspenässkolan 1* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Aspenässkolan 1* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver i sin analys av skolenhetens samlade resultat sätta dessa i relation till de förutsättningar lärarna får och till undervisningens genomförande samt utifrån denna analys besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder, som sedan följs upp.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen ges i flera delar men utvecklingsområden finns.

- Rektorn behöver se till att samtliga lärare tillsammans diskuterar hur de allsidigt kan utvärdera och bedöma elevernas kunskaper genom tydliga strukturer för sambedömning i alla ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 15 oktober 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 40315 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:11026) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Aspenässkolan 1 leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn har skapat en organisation som ger goda förutsättningar för kollegial samverkan och ett gemensamt lärande som leder till utveckling av undervisningen. Det saknas ett jämställdhetsarbete som genomsyrar undervisningen även om rektorn har kännedom om och följer upp elevernas kunskapsresultat utifrån ett genusperspektiv. Rektorn följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat och utifrån det beslutar om utvecklingsinsatser och resursfördelning men behöver stärka sitt uppföljningsarbete för att se om åtgärderna fått avsedd effekt.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn skapat en organisation som ger goda förutsättningar för kollegial samverkan kring kunskaps- och värdegrundsuppdraget och ett gemensamt lärande som leder till utveckling av undervisningen. Av intervjuer och inskickat material framkommer att rektorn avsatt tid och skapat en mötesstruktur på skolenheten för att möjliggöra samarbete lärare emellan och med elevhälsan. Genom att lärarna har tid för samverkan varje vecka där innehållet varannan gång är styrt av förstelärare eller elevhälsa och behandlar övergripande skolutvecklingsområden har rektorn skapat förutsättningar för ett kollegialt utvecklingsarbete som får effekt på elevernas lärande. Bland annat har man arbetat med kooperativt lärande och differentierad undervisning och man kommer framåt att fördjupa sitt lärande kring lektionsdesign och fysiska lärmiljöer. Varannan vecka finns möjlighet för lärarna att själva styra över innehåll och samverka i olika grupper utifrån identifierade behov. Denna organisation är nyligen formerad efter lärarnas önskemål om att kunna få styra viss tid själva. Lärarna beskriver att det har möjliggjort fler samarbeten och möten dem emellan där de bland annat sambedömer elevernas uppgifter. Rektorn har också gett i uppdrag till lärare och elevhälsa att utforma en tydlig dagordning för arbetslagsmöten i syfte att göra innehållet i dem tydligare och med fokus på pedagogiska diskussioner. Lärare, elevhälsa och rektorn uppger att de ser effekter av utvecklingsarbetet där det gemensamma förhållningsättet lyfts fram som en faktor som påverkat elevernas trygghet och arbetsro positivt. Undervisningen i de olika grupperna har blivit mer likvärdig. Lärarna beskriver att det kooperativa lärandet där eleverna är mer aktiva i par-och gruppkonstellationer ger stor effekt i undervisningen genom att arbetssättet skapar variation och motivation hos eleverna samt förutsättningar för lärarna att stötta de elever som har behov av det.

Avseende nyanställda lärare finns det enligt rektorn arbetssätt och rutiner samt kollegialt stöd i planering och undervisningens genomförande. Rektorn ger arbetslagsledaren i uppdrag att vara mentor till nyanställda lärare. Arbetslaget introducerar läraren

och rektorn har avstämningsmöten med nyanställda för att följa upp introduktionen med dem.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn följer upp undervisningen utifrån könsmonster men leder och styr inte ett strategiskt jämställdhetsarbete för att kunna säkerställa att alla elever ges samma förutsättningar oavsett könstillhörighet. I intervju och inskickat material framgår att rektorn har kännedom om hur till exempel elevernas kunskapsresultat ser ut utifrån ett genusperspektiv, då till exempel rektorn uppmärksammat att pojkar i årkurs 3 under föregående läsår lyckades sämre än flickor i samma årskurs med att ha mer än godtagbara kunskaper i ämnet svenska. Utifrån detta resultat arbetar nu lärarna mer med skrivande i svenska och effekter av denna insats följs upp i analysmöten med elevhälsan och rektorn. Vidare framgår att rektorn och lärarna diskuterar genus i pedagogiska forum som till exempel flickors och pojkars talutrymme och könsstrukturer i läromedel och skönlitteratur. Personalen på skolenheten kommer också att delta vid en föreläsning där innehållet behandlar pojkars låga kunskapsresultat och prestationer i skolan. Rektorn uppger dock att hen inte följer upp hur och om lärarna undervisar om jämställdhet då det inte är ett prioriterat mål som skolenheten har. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn följer upp att jämställdhetsperspektivet finns med i samtliga lärares undervisning så att alla flickor och pojkar får ett lika stort inflytande och utrymme i undervisningen. Arbetet med jämställdhet behöver alltså inrymma ett gemensamt förhållningssätt som omfattar alla lärare och alla ämnen och innehålla strategier för att motverka traditionella könsmonster.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skaffar sig en viss nulägesbild av verksamheten genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och värdegrundsarbete. Rektorn följer dock inte upp att förbättringsåtgärder får avsedd effekt. Av inskickat material och intervjuer framgår att elevernas kunskapsresultat följs upp vid analysmöten tillsammans med elevhälsan och undervisande lärare en gång per termin. Vidare sker uppföljning och analys av kunskapsresultat på aggregerad nivå årligen i arbetslag och ämnesgrupper. I detta arbete jämförs flickors och pojkars resultat och även skillnader mellan årskurser och vissa ämnen uppmärksammas. Därtill tar rektorn del av lärarnas kunskapsbedömningar som finns dokumenterade i en digital lärplattform. Det framkommer vidare att rektorn i sin uppföljning och analys av elevernas resultat på nationella prov identifierat att ett delprov i matematik hade avsevärt lägre resultat än både lägeskommun och riket vilket rektorn ger olika

förklaringar till samt vad och hur skolenheten kommer att arbeta för att höja elevernas kunskaper. Rektorn följer även upp och analyserar värdegrundsarbetet genom att ta del av olika enkäter som eleverna besvarat samt de årliga planer som arbetslagen sammanställer över sitt värdegrundsarbete, och analyserar resultaten. Elevhälsans olika kompetenser är också delaktiga i detta arbete. Rektorn har identifierat ett utvecklingsområde vad gäller hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Därför har rektorn gett ett uppdrag till skolans kurator att gå ut i samtliga klasser för att tillsammans med lärare genomföra och utveckla värdegrundsarbetet. Detta är dock ett arbete som ännu inte följts upp. De olika arbetslagen styr sitt eget arbete utifrån verksamhetens behov och tilldelade resurser, exempelvis har samtliga arbetslag en viss del specialpedagogisk resurs att använda. Den specialpedagogiska resursen är utökad då rektorn utifrån analysen sett ett ökat behov av den kompetensen. Det framkommer dock att rektorn inte följer upp insatsen så länge resultaten inte sjunker och att lärarnas och elevhälsans uppföljning kan ske godtyckligt. Skolinspektionen anser att det finns en risk för att insatta resurser inte används på ett ändamålsenligt sätt eller att vidtagna åtgärder får avsedd effekt om insatserna inte följs upp.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver i sin analys av skolenhetens samlade resultat sätta dessa i relation till de förutsättningar lärarna får och till undervisningens genomförande samt utifrån denna analys besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder, som sedan följs upp.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn följer upp resultat i verksamheten och gör en jämförande analys och till viss del anger bakomliggande orsaker till resultaten. Utifrån analysen vidtar rektorn förbättringsåtgärder och beslutar om resurser men följer inte i tillräcklig utsträckning upp att skolförbättrande åtgärder får avsedd effekt.

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, analysera och utveckla utbildningen. Rektorn behöver således följa upp elevernas resultat, undervisningens genomförande och förutsättningar för undervisningens genomförande för att skaffa sig ett underlag för analys. Med utgångspunkt i orsaksanalysen behöver rektorn vidare besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder. Att utgå från orsaksanalysen innebär att insatserna är behovsanpassade för skolenhetens verksamhet.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar analysen av skolans resultat genom att analysera hur olika resultat samvarierar med den undervisning som bedrivs samt andra förutsättningar som skolan har. Variationer och skillnader mellan elevgrupper, klasser, ämnen och kön behöver belysas och sättas i relation till undervisningens kvalitet samt andra förutsättningar för undervisningens genomförande. Det är viktigt att söka förklaringar och orsaker till varför måluppfyllelsen ser ut som den gör och synliggöra vilka åtgärder man bör vidta för att förbättra resultaten. Analysen bör således ge en bild av både vilka framgångsfaktorer och utvecklingsbehov som finns. Rektorn behöver stärka sitt uppföljningsarbete av skolförbättrande åtgärder för att kunna se om dessa gett avsedd effekt. Rektor, som pedagogisk ledare, kan delegera utförande av kvalitetshöjande insatser men har en central och viktig roll i att styra, leda och följa upp dessa. Genom täta uppföljningar ökar möjligheterna att kunna avgöra om tillsatta resurser gett önskad effekt samt att lärarna upplever en större delaktighet i samtliga led.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att eleverna får en undervisning som främjar deras möjligheter att lära. Undervisningen är i hög grad målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Genomgående är den strukturerad med tydliga inledningar och ofta förekommande sammanfattande avslut. Lärarna arbetar för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Lärarna anpassar undervisningen utifrån elevernas olika förutsättningar och behov samt ger eleverna utrymme i att vara delaktiga i arbetsprocesser och reflektera över sitt eget lärande. Lärarna använder sig av varierande metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

Variation, struktur och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen i hög grad är varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd samt är välstrukturerad och målfokuserad. Av intervjuer, inskickat material och lektionsobservationer framkommer att lärarna organiserar och genomför undervisningen för att skapa variation och växling mellan olika arbetssätt och arbetsuppgifter. Lärarna beskriver att alla använder modellen epa (enskilt/par/alla) för att skapa en variation i arbetsformer vilket också tydligt bekräftades under Skolinspektionens lektionsobservationer. Lärarna använder sig av olika undervisningsmaterial som till exempel film, läromedel och spel för att variera och motivera eleverna i sitt lärande. Lärarna säger att de ofta försöker göra undervisningen lekfull och att de delar med sig till varandra av goda idéer. Av samtliga observerade lektioner framgår att lärarna stöttar och hjälper eleverna på ett adekvat och aktivt sätt. Till exempel går lärarna runt bland eleverna under arbetet för att se till att de har förstått uppgiften, hjälper dem att komma igång och för att komma vidare till nästa steg. Lärarna uppmuntrar sina elever i stor utsträckning och utmanar dem för att eleverna ska komma vidare i sitt lärande. På skolenheten har man tagit fram en gemensam struktur för lektionerna som enligt de intervjuade är väl implementerad och används av samtliga undervisande lärare. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer har lärarna skrivit upp lektionsplaneringen på tavlan eller visar den på storbildsskärm där de inleder lektionen med att på ett tydligt sätt också gå igenom lektionens innehåll och knyter ihop den med föregående lektion och vad eleverna gjort tidigare. Det förekommer i flera klassrum att läraren på ett tydligt sätt förklarar syftet med lektionen och att både elever och lärare sammanfattar lektionens innehåll vid avslut.

Stimulans och anpassning

Av granskningen framgår att lärarna har höga förväntningar på sina elever och arbetar medvetet med att stärka elevernas självförtroende och motivation. Av intervjuer och lektionsobservationer framkommer att lärarna ger eleverna tankemässigt utvecklande uppgifter som de kan arbeta med utifrån sina individuella förutsättningar. Vid lektionsobservationer noteras att lärarna ställer öppna frågor till eleverna där de får möjlighet att resonera utan givna svar. Lärarna uppmuntrar elever i sitt eget lärande genom att säga till exempel "vilken intressant tanke" eller hela klassen i slutet av lektionen genom att säga "vad ni kan mycket", samt arbetar för ett tillåtande klimat i klassrummet. Lärare stärker enskilda elevers tro på sin egen förmåga genom att säga att eleverna kommer att klara en uppgift, bekräfta att eleverna är på rätt väg och påminna om att elever klarat svåra uppgifter tidigare. Lärarna berättar att de också använder sig själva som exempel för eleverna där de stundtals inte vet svaret på något

eller säger fel för att få eleverna att känna att det är okej att våga pröva och att göra fel.

Granskningen visar vidare att lärarna på ett ändamålsenligt sätt anpassar undervisningen utifrån behov i elevgruppen och hos enskilda individer. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att läraren ser till att undervisningen är flexibel genom att eleverna får en individanpassad och utmanande undervisning där arbetsuppgifter är utformade att möta elevers olika behov och utveckla deras tänkande. Vid några lektionsobservationer finns exempelvis ytterligare uppgifter som syftar till att fördjupa elevernas lärande efter att de är färdiga med "ordinarie" uppgifter och vid något tillfälle utmanar någon lärare en elev att utveckla sin text ytterligare. Eleverna uppger att de får olika uppgifter på sin egen nivå om de behöver detta och att lärarna följer upp med eleverna om anpassningarna fungerar. Lärarna ger exempel på hur elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling kan få arbeta med något projekt vid sidan av den ordinarie undervisningen, att de kan få läsa en mer avancerad bok eller arbeta med något läromedel eller lektionsupplägg från en högre årskurs.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att elevernas ges goda möjligheter att ha inflytande i undervisningen genom att de är delaktiga i planering, genomförande och utvärdering av den. Av intervjuer, inskickat material och lektionsobservationer framgår att eleverna ges inflytande i undervisningen genom att lärarna gör eleverna delaktiga inför ett nytt arbetsområde genom att ta reda på vad de kan, vad de vill lära sig mer om och på vilket sätt de vill lära sig. Utifrån detta utformar lärarna undervisningen kring det aktuella arbetsområdet. Eleverna berättar att de ibland kan få lämna förslag på vad de vill göra på vissa lektioner vilket hörsammats av lärarna när de planerar den fortsatta undervisningen. Eleverna utvärderar ofta undervisningen genom att ge feedback på lektionens innehåll, ibland genom tumme upp eller ner eller genom att läraren använder sig av så kallade exit tickets som innebär att eleverna besvarar en fråga som ger läraren en återkoppling på hur läraren nått fram med undervisningen. Detta var något som flera lärare använde sig av vid de lektionsobservationer Skolinspektionen genomförde. Eleverna ges också möjlighet att reflektera över undervisningens kvalitet i klassråd, vid utvecklingssamtal och genom enkäter. Lärarna, elevhälsan och rektorn beskriver att utifrån den undervisningsstruktur som lärarna tillämpar i klassrummet blir eleverna mer aktiva och delaktiga då det bygger på aktivitet och samarbete i olika konstellationer.

Vidare visar granskningen att lärarna ger eleverna möjlighet att reflektera över och utveckla strategier för sitt eget lärande. Lärarna skapar ett tillåtande och öppet

samtalsklimat genom att uppmuntra eleverna att först pröva sina tankar kring ett ämne med sin lärkompis för att därefter ta upp det i klassen om de tycker att det känns svårt. Lärarna påminner också eleverna om att de ofta har samma funderingar kring frågor och peppar dem till att våga uttrycka dem. Genom att lärarna visar på att man som elev kan lära sig på olika sätt får eleverna flera strategier. Vid utvecklingssamtalen pratar lärarna med eleverna kring hur eleverna lär och på vilket sätt de tillsammans kan ta ansvar för lärandet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att skolenheten bedriver ett medvetet arbete utifrån ett gemensamt förhållningssätt i att tillhandahålla en trygg miljö samt att skapa och upprätta studiero för eleverna. Arbetet utgår ifrån kartläggningar och genomförs med både främjande och förebyggande insatser.

Trygghet

Granskningen visar att det bedrivs ett medvetet arbete på skolenheten för att skapa trygghet. Av intervjuer och inskickat material framgår att relevanta insatser genomförs för att skapa en trygg miljö för eleverna. Åtgärderna bygger på kartläggningar av elevernas trygghet som exempelvis olika typer av enkäter, skolsköterskans hälsosamtal, diskussioner om trygghet inom forum som klassråd och elevråd samt samtal med elever och vårdnadshavare vid utvecklingssamtal. Vid genomgång av tillbud och kränkingsärenden identifierade rektorn och elevhälsa att elevernas upplevelse av otrygghet var kopplat till raster och de mellanrum som uppstår mellan förflyttningar mellan olika lokaler och i omklädningsrum. Utifrån detta gav rektorn i uppdrag till två fritidspedagoger att vara rastansvariga och ta fram organiserade och

styrda aktiviteter under skoldagens samtliga raster vilket har upplevts som mycket positivt hos både elever och personal. Skolenhetens kurator har också fått ett uppdrag att fungera som trygghetsansvarig där hen planerar, genomför och följer upp de trygghetsskapande aktiviteter som skolenheten gör för att sedan tillsammans med skolans personal eventuellt utveckla insatser och aktiviteter. För att skapa en god atmosfär utbildas elever till trivselledare vilket innebär att de leder de organiserade lekarna tillsammans med vuxna. Trygghetsteamet planerar att ta in elever i skolans trygghetsråd för att de ska ha inflytande och kunna påverka aktiviteter och insatser. Genom att samtliga lärare arbetar utifrån ett gemensamt förhållningssätt i klassrummet där undervisningen dels är förutsägbar då lektionens syfte och innehåll är tydligt och dels genom att lärarna ser till att bedriva en varierande undervisning som väcker elevernas intresse är förutsättningarna för en trygg lärmiljö mycket goda. Eleverna uppger i intervjuer att de känner sig trygga på skolenheten, att det finns många vuxna de kan vända sig till och som agerar om det händer något och att de tycker rasterna är roliga med de styrda aktiviteterna.

Studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete för att skapa och bibehålla studiero och som också involverar eleverna. Av inskickat material, intervjuer och lektionsobservationer framkommer att lärarna arbetar utifrån ett gemensamt förhållningssätt med tydlighet i mål och lektionstruktur vilket förbättrar förutsättningarna för studiero. Arbetet är väl implementerat då skolenheten arbetat med detta strukturerat under flera år som ett prioriterat utvecklingsområde. Nya lärare som börjar på skolenheten får en introduktion i det gemensamma förhållningssättet. Eleverna är, som en del av skolenhetens förebyggande arbete, delaktiga i det ändamålsenliga arbetet med att skapa studiero och lärarna tar tillsammans med eleverna fram både övergripande ordningsregler på skolenivå samt ordningsregler för respektive årskurs. Dessa regler följs upp både i elevråd och i varje klass regelbundet. Lärare berättar i intervju att de ofta pratar med eleverna om vad studiero innebär utifrån att eleverna ofta tycker att det ska vara knäpptyst. Lärarna försöker medvetandegöra eleverna om när det är god studiero och tvärtom. En metod som lärarna använder är att använda de olika färgerna grön, gul och röd för att visa eleverna när de ska vara tysta vid individuellt arbete, prata lågt med en kompis vid en parövning eller i samtalston när de har klassdiskussioner. De uppger att detta ger en samsyn kring vad studiero är och hur man kan bibehålla den. Lärarna arbetar också med gemensamma signaler och tecken för att eleverna ska bli medvetna om ljudvolymen i klassrummet. Ett område som lärarna önskat få mer kunskap kring är hur den fysiska lärmiljön kan bidra till studiero för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. För att få en större kunskap kring hur man kan anpassa i den

fysiska miljön i klassrummet kommer elevhälsan att jobba tillsammans med lärarna under våren för att ge dem ytterligare verktyg att skapa en god arbetsro i undervisningen.

Det framkommer vidare att studieron kartläggs och kontinuerligt följs upp genom enkäter, i klassråd och elevråd och vid utvecklingssamtal men också vid arbetslagsmöten och i dagliga samtal olika grupper emellan. Vid behov vidtar rektorn åtgärder som att fördela resurser så att elevhälsan kan handleda lärare och ge dem fler verktyg i arbetet kring att skapa en god studiemiljö. Lärares, elevhälsans och rektors uppfattning är att studieron på skolenheten är god vilket bekräftades vid Skolinspektionens lektionsobservationer.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen ges i flera delar men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens beslut är att rektorn följer upp och analyserar elevernas kunskapsutveckling och omdömen samt identifierar avvikelser och skillnader. Vad gäller lärares förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar har vissa lärare, men inte alla, möjlighet att regelbundet samverka för att öka sin bedömarkompetens.

Diskussion och analys av omdömen

Skolinspektionens granskning visar att rektorn följer upp elevernas kunskapsresultat och uppmärksammar eventuella avvikelser och skillnader samt analyserar dessa utifrån olika aspekter som flickor och pojkar, årskurser och vissa ämnen. Eventuella avvikelser i omdömen och resultat följer rektorn upp med lärarna på skolenheten. I intervjuer och inskickat material framkommer att rektorn analyserar eventuella avvikelser i omdömen och resultat på skolenheten i samband med analysmöten två gånger per läsår samt vid sammanställning av kvalitetsrapporten. Lärarna och rektorn beskriver att de diskuterade och analyserade förra årets kunskapsresultat i svenska i

årskurs 3 då resultaten var lägre än förväntat. Det framgår vidare att de analyserade i syfte att förklara orsaker till resultatet. Lärarna beskriver att de utifrån resultatet beslutade att arbeta mer med att utveckla elevernas skrivande. Det framkommer vidare att orsaken till det avvikande resultatet på delen *Skriftliga räknemetoder-addition och subtraktion* i det nationella provet i matematik i årskurs 3 förklaras av att lärarna inte med regelbundenhet repeterar innehållet i den utsträckning eleverna behöver för att befästa kunskaper. På skolenheten analyserar rektorn resultat och har förklaringar till variationer och avvikelser.

Kvalitetssäkring av omdömen

Granskningen visar att rektorn ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen men det finns lärare som saknar möjligheter att regelbundet samverka med ämneskollegor kring bedömning av elevernas kunskaper. I intervjuer och inskickat material framgår att rektorn avsätter tid för lärarna att under ledning av förstelärare utveckla bedömarkompetens och för öppna forum där lärarna själva har möjlighet att styra innehållet mot likvärdiga bedömningar. Rektorn och lärarna säger att bedömning och kvalitetssäkring av omdömen är ett utvecklingsområde på skolan. I arbetet med att implementera Lgr 22 har frågan kring bedömning aktualiserats och under läsåret pågår ett arbete i ämnesgrupperna genom kollegial handledning av förstelärarna där man bland annat utgått ifrån Skolverkets material *Att planera, bedöma och ge återkoppling*. Det framkommer dock att lärare i praktiska och estetiska ämnen i liten utsträckning har möjlighet till sambedömning med andra lärare som undervisar i samma ämne.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att samtliga lärare diskuterar hur de allsidigt kan utvärdera och bedöma elevernas kunskaper genom tydliga strukturer för sambedömning i alla ämnen.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte ger samtliga lärare tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Läraren ska utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn ser till att samtliga lärare ges förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina omdömen. Detta bör ske med en tydlig struktur för möten, innehåll och dokumentation. Rektorn behöver se till att lärarna tillsammans med kollegor på den egna skolenheten och med ämneskollegor på andra skolenheter, diskuterar hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid bedömning, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Det är viktigt att samtliga lärare som undervisar eleverna ges möjlighet att vara delaktiga och involverade i arbetet.

På Skolinspektionens vägnar

X Camilla Adler

Beslutsfattare
Signerat av: Camilla Adler

X Maria Lodmark

Föredragande
Signerat av: Maria Lodmark

I handläggningen av ärendet har även utredare Ann Edvinsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 2-3 februari 2023. Digital intervju med rektor genomfördes den 6 februari 2023. Besöket genomfördes av Maria Lodmark och Ann Edvinsson.

Aspenässkolan enhet 1 är en av två skolenheter med elever i åk F-5. Skolan en kommunal grundskola i Lerums kommun. Läsåret 2022/2023 har Aspenässkolan 1 cirka 182 elever i årskurserna 1, 2 och 3. Skolenheten leds av en rektor.

Bilaga 3: Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning vid Aspenässkolan 1 i Lerums kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver i sin analys av skolenhetens samlade resultat sätta dessa i relation till de förutsättningar lärarna får och till undervisningens genomförande samt utifrån denna analys besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder, som sedan följs upp.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

• Utvecklingsområde 2: Rektorn behöver se till att samtliga lärare diskuterar hur de allsidigt kan utvärdera och bedöma elevernas kunskaper genom tydliga strukturer för sambedömning i alla ämnen.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: